

IZVEŠTAJ O RADU ŽIRIJA

Dva su osnovna pitanja koja se ponavljaju svake godine pred žirijem za Nagradu Ranko Radović. Očekuje se nešto što će opravdati ime nagrade, nešto što u tragovima vodi ka idejama prema kojim kao arhitekti osećamo arhitektonsku obavezu i odgovornost. Drugo pitanje više je vezano za tekuću produkciju i ostvarenja koja se nalaze u konkurenciji. Zbog toga je arhitektonski žiri u kojem su Dragoljub Bakić, Bratislav Gaković i Vladimir Milenković, a koji ove godine radi po drugi put u istom sastavu, uvek izdvajao radove koji po temama, narativima i oblicima nesumnjivo mogu da odgovore na oba postavljena pitanja. Rukovodili smo se takođe i idejom da je pozicija arhitekta u žiriju ista ona sa kojom i sebe vrednujemo u svom radu, očekujući da se autentičnost i sklad mogu postići samo ako se arhitektura odvoji od produkcije na način da potvrđuje estetske vrednosti širih kategorija od ponuđene lepote u dizajnu, ali i nje bez ostatka, takođe vidljive svakodnevice rešenih i nerešenih profesionalnih dilema ili napora kojim se dolazi do rezultata zanatske ili poslovne dovoljnosti. Radi se o arhitekturi koja svoj uticaj na okruženje gradi u, i izvan matičnog programa, koristeći vremensku poziciju u kulturi civilizacijskog ili urbanog trajanja. Tako nam je bilo važno da svaka forma koja je zaokružena u ideji o sopstvenoj bitnosti bude prepoznata i potvrđena, nezavisno od svog porekla ili utemeljenosti, realne veličine ili materijalne vrednosti, ali ne i vrednosti materije od koje je sazdana, što može zvučati na izvestan način i klasično. Uticaj arhitekture uvek je bio veći od napora sa kojim je ona nastajala, ostavljajući svojim trajanjem sve što bi aleterovalo predstavu o tome da je arhitektura upravo to što je, i da jedino tako može i biti u dijalogu sa mestom u delu istorije i vremenom kolektivnim sećanjem.

Na Konkurs je prispelo 12 radova.

Žiri je u užem izboru izabrao sledeće projekte: Rekonstrukcija Starog zatvora, Kotor, Crna Gora (projektanti: Ilija V Radulović, arhitekta, glavni i odgovorni inženjer projekta; Savo Karadžić, arhitekta projektant enterijera; Ivana Stamatović, arhitekta, saradnik na projektu), zatim Kuća u Bigovu, Crna Gora (arhitekti: Milunović, Krstić, Ivanović Vojvodić), i Poslovno-stambena zgrada „New Moment“, Beograd, Srbija (arhitekti: Mihailović, Ljevaja). Svaki od ova tri projekta poseduje izbalansirano vidljivu osnovnu ideju i arhitektonsku formalnu nit koja ga čini jedinstvenim i univerzalnim u isto vreme. Zatvor u Kotoru je jedna retko vredna tema iz polja zaštite i revitalizacije nasleđa, a još važnijim se čini stepen projektantske intervencije koji je povučen u drugi plan kako bi se istorijski karakter predmetnog prostora istakao u svoj svojoj autentičnosti. Sofisticirano, čak preko uobičajaje

granice koju bi revitalizacija ili programska konverzija stilski dopuštala, ovo je primer od metodološke važnosti jedne, za nenaviknute oči javnosti, zanatske veštine. Kuću u Bigovu, odlikuje klasičnost u pristupu i umerenost u izrazu, koji u takvom odnosu prave savremeni prostorni okvir za kadriranje pejzaža. U skladnom odnosu se nalaze sve teme i njihova materijalizacija, pa se i ovaj uži izbor može okarakterisati kao primer izrazito dobre ili kritičke prakse. U nastavku ovakvog izbora nalazi se projekat za poslovno-stambeni prostor u centralnoj gradskoj zoni Beograda, u krugu u kojem se nalazi nekoliko objekata za koje možemo reći da predstavljaju izvestan sinhronicitet. Pored blizine pozorišta Atelje 212 u Svetogorskoj ulici, imamo i prošlogodišnjeg laureata poslovni centar „M44“ u Makedonskoj ulici. Ovog puta reč je o interpolaciji u Hilendarskoj ulici koja poseduje svedenost, direktnost i dizajn, za Beograd neobično jednostavne kombinacije, tako da se mogu povlačiti paralele šire kontekstualne prirode. Elementarnost rastera, dimenzije i geometrija elemenata, izostanak pretencioznosti sadržan u repetitivnosti koja briše ekspresivnost zarad ideje o ekspanziji, u prilici smo da vrednujemo ostvarenje univerzalnog kvaliteta. Izostaje namera da se kućom razreše odnosi u nizu i na uličnom frontu dok se umesto toga pojavljuje koordinatni sistem u dijalogu sa istoricizmima levo, desno i prekoputa predmetne lokacije. Na neobičan ali čisto projektantski način možemo povući paralelu i sa ne tako udaljenim objektom u Svetogorskoj arhitekta Miroslava Jovanovića, što upotpunjuje kvalitet urbaniteta kojem se ovakvim pristupom daje doprinos.

Žiri za dodelu Nagrade Ranko Radović u kategoriji realizovano arhitektonsko delo većinom glasova, je doneo Odluku da nagradu za realizovano arhitektonsko delo dodeli: Ani Mihailović, d.i.a. i Marjani Ljevaja, d.i.a., za Poslovno-stambeni objekat „New Moment“, Hilendarska 14, Beograd, Srbija, 2022.

Beograd, 12.12.22.

Dragoljub Bakić, d.i.a. (predsednik)

Bratislav Gaković, d.i.a.

Vladimir Milenković, d.i.a.